

Itäisen Euroopan tutkimuksen kentällä

Tarvitaanko Itä-Euroopan käsitettä nykypäivänä? Käsitteiden sisältö ja käyttökelpoisuus muuttuvat ajan myötä, joten tämänkin käsitteen käyttöä on aika ajoin hyvä pohtia. *Idäntutkimus*-lehdessä käsitämme itäisen Euroopan laajasti – Baltian maista etelään päin Balkanille ja itään entisen Neuvostoliiton maihin. Tässä tapauksessa rajaus on maantieteellinen ja historiaan liittyvä.

Mikä itäisen Euroopan maita yhdistää tänä päivänä? Yhdistäväksi tekijäksi voidaan katsoa esimerkiksi poliittinen kulttuuri, joka on joiltakin osin perittyä kylmän sodan vuosilta. Yhdistäväksi tekijäksi voi joissakin tilanteissa nähdä myös vaikkapa pelon neuvostovallan kaltaisen ajan uudesta tulemisesta.

Kun kirjoittaa Google-hakuun ”Itä-Eurooppa”, hakukone ehdottaa täydennykseksi muun muassa sanoja kartta, matkakohteet, laskettelu, kasvu ja oikeinkirjoitus. Hyvin nopeasti tulee vastaan Wikipedian määritelmä, että varsinkin kylmän sodan aikana termiä ”Itä-Eurooppa” käytettiin viittaamaan maihin, joiden järjestelmä oli tuolloin sosialistinen. Löytyy myös keskustelua siitä, onko Suomi osa Itä-Eurooppaa, ja seuraavaksi hakutuloksissa mennäänkin jo tämän päivän ajankohtaisiin kaupunkimatkavinkkeihin. Historia ja nykypäivä ovat läsnä samalla hakusivulla.

Myös tässä *Idäntutkimuksen* vapaan teeman numerossa aihevalikoimamme on monipuolinen. Teksteissä tarkastellaan niin nykypäivää kuin historiaa artikkelien aiheiden kirjon ollessa eläintautilainsäädännön diskurssianalyttisestä tarkastelusta siihen miten kauniin elämän utopiaa rakennettiin kylmän sodan ajan propagandajulkaisuissa *DDR-Revuessa* ja *Neuvostoliitto*-lehdessä. Yhdessä artikkeleista käsitellään pienyrityksien riskejä vuosituhtaan vaihteen Venäjällä ja toisessa *narodnost*-käsitettä Neuvostoliiton musiikkipolitiikassa.

Mukana tässä numerossa on myös pohdintaa Venäjän aluetutkimuksen metodologiasta erityisesti humanististen tieteiden näkökulmasta. Kuten Sanna Turoma esseessään toteaa, nyt on hyvä aika tarkastella metodologisia valintoja laajemmasta näkökulmasta, koska maailman muuttuessa Venäjä ja Itäinen Eurooppa ovat yhä enemmän sidoksissa yhteisiin globaaleihin haasteisiin.

Lehdessä kehitystyö jatkuu tänäkin vuonna, pyrimme muun muassa nostamaan taidejuttuisamme esiin entistä enemmän uusia, nousevia tai marginaalissa olevia taiteilijoita lehden

kattamalla maantieteelliseltä alueelta. Tässä numerossa kerromme Viron nykytaiteen museon EKKM:n projekteista. Lisäksi *Idäntutkimus* on tänä vuonna saamassa käyttöön uudet internet-sivut, joiden käyttöönotosta tiedotamme tarkemmin myös Facebook-sivumme kautta.

Tämän vuoden tavoitteena on myös kehittää edelleen verkostoa kansainvälisen tutkimuksen kanssa, mikä näkyy esimerkiksi venäjistä tai englannista käännettyinä artikkeleina tai muina teksteinä seuraavissa numeroissamme. Näin tuomme omalta osaltamme kansainvälistä keskustelua yhä enemmän myös suomenkieliseen tiedeyhteisöön.

Hyviä lukuhetkiä!

Helsingissä 23.4.2018

Katja Lehtisaari